REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. [illegible] plar 10 bani. — [illegible] mentele cât și [illegible] sunt a se plăti în [illegible]

Nr. 242. Brașov, Luni-Marți 2 (15) Noemvrie 1904.

Protectoratul tiszaist.

Până eri, alaltă-eri nici că se sciea de către publicul mare, că în partidul liberal guvernamental, în afară de cei 14 deputați sași, cari la timpul sĕu au intrat cu atâta sgomot în șirurile lui, se mai află încă odată atâți deputați de naționalitate română și sêrbéscă.

Fost'au deci de ani la ordinea dilei în camera ungară nenumĕrate cestiuni, cari atingeau de aprópe, ba încă prea dureros de aprópe pe Români și Sêrbi, nici-odată însĕ nu s'a vĕdut ridicându-se vr'unul din acești deputați, supranumiți „mamelucĭ ai guvernului", ca sĕ ia în apĕrare o causă românéscă séu sêrbéscă.

Numai ici colea, dér și acésta de tot rar, mai lua cuvêntul câte unul din ei, — cu ocasiunea discusiunilor faimóse și furióse în cestiunea naționalităților — pentru ca sĕ declare, că poporul român e blând, brav și patriotic, dând astfel în glasul stăpânilor sĕi, cari puneau tótă vina pentru nemulțămirea poporului, pe „agitatorii de profesiune". In aceste casuri'ei, deși de naționalitate Români séu Sêrbi, erau considerați de lumea mai puțin inițiată în secretele partidului liberal ca mădulare aparținĕtóre clicei de la putere a celor de seminția apardiană și semitică.

Nu s'a pomenit ca acești deputați din majoritate sĕ fi vorbit vr'o-dată în vr'o causă națională-culturală română ori sêrbéscă, depărtându-se cu totul de vederile soților lor maghiari din partid, decât acum 25 de ani, când cu desbaterea asupra proiectului de lege pentru introducerea obligătóre a limbei maghiare în șcólele poporale ale naționalităților.

E semnificativ, că acest proiect de lege a fost primul pas, care a adus după sine pasul de acum, nevoia Berzeviczyană, și că pe atunci era mare și tare în fruntea guvernului tatăl actualului ministru-președinte, rĕposatul Coloman Tisza.

La 1879 vĕdurăm pentru prima-óră rarul fenomen, că deputații de naționalitate română, înregimentați în partidul guvernului, n'au făcut în cestiunea școlară causă comună cu colegii lor. Ei au vorbit în cameră contra proiectului de maghiarisare, fără ca sĕ fi călcat disciplina de partid, fiind-că în afacerea acésta școlară li-s'a fost permis a fi de altă opiniune.

Coloman Tisza era om rutinat. El vĕdù că printr'asta n'avea sĕ piérdă nimic, căci tótă oposiția maghiară era la disposiția sa în cestiunea maghiarisării. Lăsând pe câți-va din mamelucii sĕi sĕ se alăture la gravaminele Archiereilor români, nu putea decât sĕ câștige, căci făcea pe Români și pe ceilalți nemaghiari sĕ crédă, că se pórtă cu bunăvoință față cu interesele lor culturale și numai cu părere de rĕu se vede constrîns a ceda încâtva curentului maghiarisator.

De ce sĕ nu profite și Tisza fiiul de acest esemplu de tactică șireată a tatălui sĕu?

Deputații români și sêrbi, cari s'au presentat la contele Tisza, ca sĕ-i spună, că în cestiunea reformei școlare ei nu pot merge cu partidul, ci se vor alătura la memorandele Episcopilor lor, de sigur că au sciut dinainte ce rĕspuns le va da ministru-președinte și că-i va primi cu aceeași afabilitate ca și pe Sași.

Ce póte sĕ dovedéscă mai mult „bunăvoința" ce pretinde a-o avé contele Tisza față cu naționalitățile, decât faptul, că el dă voie Românilor, Sașilor și Sêrbilor din partidul sĕu sĕ se abată de la disciplina de partid în acéstă cestiune, asociându-se la gravaminele conaționalilor lor?

Și încă una. Ca mâne vor fi alegeri noué dietale și era tiszaistă Nr. 2 încă de aici încolo are sĕ se încépă! De ce sĕ nu apară de acuma contele Tisza în lumina unui protector al tuturor „patrioților" din sînul naționalităților; de ce sĕ nu se afle de acum, că cineva póte fi guvernamental fără a fi silit sĕ desavueze pe Episcopii sĕi, cari iau în apĕrare școla și biserica română; de ce, c'un cuvênt, sĕ nu se desfășure înaintea publicului mare al naționalităților de pe acum icóna viitorului cum și-l închipuesc Tisza-Berzeviczy cu ai lor, când flórea acestor naționalități se va întruni sub egida partidului guvernamental, ca sĕ aducă prinos și jertfă „nefalsificatului patriotism maghiar"?

Ce prospecte frumóse pentru toți aceia, cărora le arde sufletul după deputăție!

Cu tóte aceste nu putem sĕ nu constatăm cu mulțumire, că Românii din tabera guvernului — nu vor nici ei sĕ se despartă cu totul de sângele lor, nu cel puțin față cu atentantul lui Berzeviczy.

Totuși nu ne vom puté bucura de acésta, pe câtă vreme acești Români se vor purta cu gândul sĕ continue însoțirea cu aceia, cari sapă grópa vieței și culturei nóstre naționale.

Brașov, 1 (14) Noemvrie.

Proiectul Berzeviczy. După diarele ungurescĭ am adus și noi scirea, că guvernul a luat de la ordinea dilei proiectul de reformă al instrucțiunei, pentru ca eventual sĕ facă în el unele modificări. *Scirea acésta se desminte acum din parte oficială.* In ședința de Vineri a comisiunei parlamentare pentru instrucțiune ministrul *Berzeviczy* a declarat categoric că *nu este învoit cu amânarea desbaterei* proiectului în comisiune. In urma vorbirei deputatului *Csernoch* însĕ, ministrul a declarat totuși, ca desbaterea proiectului sĕ se încépă în ședința comisiunei de la *15 Nov.*, de óre-ce e de dorit, ca cel puțin partea generală a proiectului sĕ se desbată fără întrerupere.

Manifestațiunile contra proiectului de reformă școlară. Eri în 13 Noemvrie s'a ținut o întrunire de alegĕtori ai cercului *Sĕliște* cu următorul program: 1) Darea de sémă a delegaților consiliului județan din cercul electoral Sĕliște și 2) Discutarea situațiunei generale politice și luarea unei resoluțiunei față cu proiectul școlar al guvernului. Intrunirea a fost convocată de d-nii Dr. Stroia, I. Banciu, I. Manta, Dr. Borcea, Dr. Comșa, Dr. Beu. — Tot în aceeași di s'a ținut o întrunire de alegĕtori în cercul electoral *Șiria* cu obiectul: 1) Resoluțiune asupra proiectului de lege despre reforma învĕțământului poporal. Convocători d-nii: Dr. I. Hotăran, Dr. I. Rațiu, R. Măerușan, M. Păscuț, M. Dulhaz, A. Secula, N. Lăzărescu, P. Benea, A. Ignuția, S. Borlea, T. Gropșan, G. Crista. — O a treia întrunire de alegători au convocat pe diua de Joi 17 Nov. d-nii S. Medean și Z. Mureșan la *Sebeșul săsesc* cu scop de a protesta în contra proiectului Berzeviczy.

La meetingul de protestare sêrbesc din *Vêrșeț*, au participat vr'o 3000 de Sêrbi. S'a primit un proiect de resoluțiune presentat de *Miletici* contra proiectului lui Berzeviczy. Un discurs a ținut și d-l *Tomici* contra proiectului.

„Deputații români din partidul liberal și proiectul Berzeviczy". Sub marca acésta, foile maghiare din Pesta aduc scirea, că deputații guvernamentali de naționalitate română s'au presentat în delegațiune, sub conducerea d-lui Dr. Nicolae *Șerban*, la ministrul președinte Tisza în afacerea proiectului Berzeviczy, declarându-i că *iau și ei posiție contra proiectului.* Punctul lor de vedere este cel accentuat în memorandele ambelor biserici române. „Alkotmany" dice, că acești deputați sunt următorii: Pahomie Avramescu, Ioan Ciocan, br. Alexe Nopcea (?!) Iosif Papp, Nicolae Șerban, George Serb, George Szombathy și Petru Vuia.

Punerea în vigóre a noului tarif vamal român. Societatea germană pentru tratate comerciale, primesce din Bucuresci următórea scire în privința punerei în vigóre a noului tarif vamal român:

Cestiunea punerei în vigóre a noului tarif vamal la 1 (14) Decemvrie a. c. astfel precum o cere legea votată de camere, a format obiectul unor discuțiuni succesive între guvernul român și cel german de o parte și între cabinetele din Viena și din Bucuresci de altă parte. Guvernul român și cu deosebire ministrul de finanțe Costinescu au insistat mult, ca tariful sĕ între în vigóre la 1 (14) Decemvrie; în acest cas, multe articole, cari nu sunt consolidate prin tratatele în vigóre ar fi supuse la taxe vamale cu mult mai mari, de cât cele actuale. In cele din urmă însĕ guvernele strĕine au obiectat, că un asemenea procedeu nu s'ar împăca cu lealitatea față cu statele cu cari s'au încheiat convențiuni comerciale și guvernul român a cedat, promițênd, că înainte de 1 (14) Decemvrie legea în cestiune va fi modificată și data punerei în vigóre a noului tarif va fi amânată.

Cu chipul acesta a dispărut și necesitatea simțită cu deosebire de Austro-Ungaria, ca până la încheierea noului tratat sĕ încheie un aranjament provisor.

In cercurile diplomatice române se discută și cestiunea denunțărei tratatelor. S'a afirmat, că guvernul român are intenția de a le denunța înainte de 31 Decemvrie a. c. Se crede totuși, că décă va fi perspectivă de a se ajunge la o înțelegere cu Austro-Ungaria, denunțarea va fi de prisos, fiind-că încheierea tratatelor cu celelalte state se va face, fără dificultăți, pe basa clausei națiunei celei mai favorisate.

Din dieta ungară.

(Tisza despre serviciul activ de doi și despre tunuri pentru honvedime. Impresia la oposiție. — „Foc bengalic".)

In ședința de Sâmbătă a dietei ungare s'au făcut din partea ministrului președinte *Tisza* nisce declarațiuni, menite a mulcomi oposiția în lupta ei contra guvernului.

Incă înainte de deschiderea ședinței, s'a rĕspândit în culoarele camerei svonul, că la interpelația deputatului Francisc *Bolger*, pusă la cale de Tisza, asupra nouei legi militare, ministrul președinte va rĕspunde, că noua lege pentru armată s'a pregătit *pe basa serviciului de doi ani* și că *honvedimea ungară va primi tunuri.*

Scirea a produs o viuă mișcare printre deputați. Guvernamentalii diceau: Ei, acum sĕ poftéscă oposiția a mai veni cu palavre, cĕ guvernul n'a dobândit succese însemnate naționale maghiare în armată! Oposiția de altă parte, era fórte încurcată. Din cestiunea tunurilor pentru honvedime ea își făcuse o pretensiune națională, ce mereu a accentuat'o cu tóte ocasiunile, — și étă că acum i-se împlinesce și acéstă dorință. Ce sĕ facă deci? Sĕ se bucure și sĕ preamăréscă și ea pe Tisza, închinându-se în fața marilor lui succese și a genialității lui de bărbat de stat, ori sĕ stea și mai departe neclintită la postul ei de fervent combatant contra guvernului actual? Se mai dicea în același timp, că Maj. Sa a dat 200,000 fl. pentru statua lui Kossuth Lajos, ér unul din nouĕle vase de rĕsboiŭ va fi botezat „Kossuth Lajos"(!)

— Afară de acésta, dicea un deputat, regele va adopta pe Francisc Kosuth!

In cele din urmă se deschise ședința și cu mare interesare s'a ascultat cetirea carnetului de interpelații. Intre cele 6 interpelații era și a lui *Bolgar*, însĕ, pentru a-și asigura dreptul la cuvênt, atât *Polonyi*, cât și *Rakovsky* anunțară și ei câte o interpelație în cestiunea serviciului de doi ani.

Interpelațiile au venit la rênd numai la órele $12^1/_2$. Francisc *Bolgar* interpeléză pe ministrul de honvedi, décă s'au încheiat lucrările cu privire la reforma legei militare, și când are de gând guvernul sĕ presente camerei noul proiect? El cerù tot-odată lămuriri de la ministrul președinte Tisza, décă s'a ținut sémă în nóua lege despre serviciul de doi ani?

Ministrul președinte *Tisza* a luat îndată cuvêntul. In rĕspunsul sĕu dise, că nu s'au încheiat încă lucrările asupra reformei legei militare, póte însĕ sĕ dea deslușiri în general asupra lor, și declară încă de pe acum, că *lucrările stau pe basa serviciului de doi ani.*

Declarația contelui Tisza stórse aplause și strigări furtunóse de „éljen" pe băncile guvernamentale. Oposiția se arătă fórte surprinsă.

La tóte armele se va introduce serviciul de doi ani? întrebă *Ugron.*

Tisza rĕspunde, că la cea mai mare parte, afară de cavalerie, artileria călare și marina de rĕsboiŭ. Continuând spune, că guvernul de rĕsboiŭ va pretinde, în schimb, sarcini cari vor puté fi suportate de popor, însĕ e firesc, ca *contingentul de recruți sĕ se sporéscă.*

— Aha! strigară cei din stânga.

— Da, *trebue sporit acest contingent,* rĕspunde Tisza, fiind-că pentru completarea cadrelor vor fi în viitor numai douĕ clase de etate.

Continuând *Tisza* spune, că formațiunĭ nouĕ se vor face numai la *artilerie* care a rĕmas îndĕrĕtul artileriei din alte state. In rĕsbóiele moderne s'a constatat, că divisiunile infanteriei trebue sĕ fie puse în legătură organică cu artileria. Causa acésta a fost decisivă la faptul, ca **şi honvedimea sĕ fie provĕdută cu regimente de artilerie după divisiunĭ.**

„Eljenurĭ“ furtunóse şi aplause pe băncile guvernamentale. — „Totuşĭ a fost bună *obstrucția!*“ se strigă din stânga estremă, „căcĭ şi acésta este un *rod al obstrucțiunei*“. — „Bucurați-ve dér“, rĕspund mamelucii lui Tisza, „căcĭ voi ațĭ cerut mereu tunurĭ pentru honvedime“. — „*Timeo Danaos, et dona ferentes*“ esclamă koşuthistul Thaly.

Contele *Tisza* urmând spune, că şi „*Landwehr*“*-ul austriac va căpĕta tunurĭ; se vor înființa atâtea regimente de artilerie, câte divisiunĭ de honvedime sunt.*

— Artileriştĭ honvedĭ? întrébă Ugron bănuitor.

— Da, *artilerie pentru honvedime*, rĕspunde Tisza adăugând, că déeă acésta nu s'a făcut până acum, causa a fost oportunitatea din punct de vedere militar. A mai spus, că reforma nu se face decât din *necesitate militară.*

Partea din rĕspunsul lui Tisza privitóre la serviciul activ de doi anĭ a fost luată spre sciință numai de maioritate, ér partea privitóre la *tunurĭ pentru honvedime* de întréga cameră. Numai Banffy, Rakovsky, Madarasz, Hock, Lengyel şi vre-o alțĭ 2—3 opoşiționalĭ nu s'au ridicat când s'a făcut votarea.

La urmă de tot *Polonyi* luând cuvêntul a declarat, în aplausele de aprobare ale oposițiunei, că „succesul național“ al contelui Tisza *nu va influința întru nimic lupta contra revisuirei regulamentului camerei.* Când Polonyi a făcut declarația acésta, majoritatea în frunte cu contele Tisza şi cu toțĭ membriĭ cabinetului, nu mai erau de față, căcĭ în mod demonstrativ părăsiseră deja sala.

*

Diarele oposiționale maghiare numesc „marele eveniment“ de Sâmbătă un „foc bengalic“ şi o „comedie parlamentară“ cu care Tisza nu va puté orbi oposiția în lupta ei contra acțiunei de revisuire.

Demonstrațiunĭ studențescĭ în Viena.

Universitatea din Viena a fost Vinerĭ teatrul unor marĭ demonstrațiunĭ studențescĭ. La 10 óre a. m. studenții germanĭ în numĕr complet s'au presentat la universitate cu steagurĭ şi embleme studențescĭ, ca sĕ asculte hotărîrea rectorului la memorandul ce i-l'au înaintat.

Ei au ales o delegațiune, care s'a dus la rectorul universității, sĕ ia rĕspunsul. Delegațiunea s'a întors nemulțumită, fiind-că rectorul a declarat, că nu le póte împlini pretensiunea de a li-se ceti hotărîrea senatului universitar între zidurile universității.

Studenții germanĭ începură atuncĭ sĕ insceneze o mare gălăgie, pretindênd sĕ li-se cetéscă în aulă rĕspunsul senatului. Delegațiunea silită de colegĭ a cedat, s'a dus din nou la rector şi curênd s'a reîntors cu scirea îmbucurătóre, că rectorul *Forster* e gata a le împlini pretensiunea.

In decisiune se declară, că senatul universitar va deschide cercetare în contra studenților italienĭ din Viena pentru a se afla, care din ei au luat parte la demonstrațiunile din Innsbruck şi va pedepsi cu rigóre pe cei vinovațĭ.

La acésta studenții germanĭ rĕspunseră cu strigărĭ de „pfui“ şi pretinseră în gura mare, ca toțĭ studenții italienĭ *sĕ fie eliminațĭ.*

In fine rectorul a mai declarat, că nu se póte împlini pretensiunea studenților germanĭ, ca sĕ se îndepărteze tablele cu publicațiunĭ în limba italiană, fiind-că ast-fel de publicațiunĭ nicĭ nu se afişéză. La acésta studenții au rĕspuns cu strigărĭ furtunóse de „Abzug“ la adresa rectorului.

După tóte acestea preşedintele delegațiunii a rugat pe studențĭ sĕ se pórte liniştițĭ în interiorul universității, deóre-ce a dat în privința acésta asigurărĭ rectorului. Acum isbucni un mare scandal. Numĕroşi studențĭ au dat năvală pe scărĭ în sus, ca sĕ mérgă la rector. Servitorii universității i-au oprit. Germanii începură sĕ cânte „Die Wacht am Rhein“ şi pe când se întorceau se întêlniră cu studenții italienĭ, croațĭ şi slovenĭ, carĭ tocmai urcau scările.

— „Jos de-aicĭ! strigară Germanii şi începură din nou sĕ cânte „Die Wacht am Rhein“. Studenții de alte naționalitățĭ nu cântară, nicĭ nu îşĭ descoperiră capetele. Infuriațĭ de oposiția ce le-o făcură Italienii, Croații şi Slovenii, studenții germanĭ strigară: „Jos cu pălăriile!“ Apoi urmă o învălmăşélă şi încăerare, ce dură mai mult de ½ óră. Studenții germanĭ atacară pe studenții negermanĭ cu bastóne, umbrele şi cu tot ce aveau în mână. Mulțĭ studențĭ fură rănițĭ şi a curs şi sânge.

Agressorii se întórseră din nou sĕ mérgă la rectorul, în timp ce studenții italienĭ, slovenĭ şi croațĭ, carĭ încă se reîntórseră, începură sĕ cânte cu capetele descoperite fie-care imnul naționalității sale.

Demonstrațiunea acésta — putem dice — sângerósă s'a sfîrşit abia târdiu prin aceea, că poliția împrăscià pe demonstranțĭ.

Rĕsboiul ruso-japones.

Scirile despre *capitularea Port-Arthurului* au fost luate din vênt. Ele se desmint din tóte părțile şi se reduc la o simplă manevră de bursă a filojaponesilor din Londra. Nu se scie nimic positiv nicĭ despre aceea, décă *Stössel* a cerut de la *Nogi* un armistițiu.

După scirile mai nouĕ, Japonesii au început din nou bombardamentul, îndreptând focul tunurilor mai ales în contra arsenalului portului, pentru-ca sĕ împiedece astfel reparațiunea vaselor rusescĭ stricate.

„*Novoje Vremja*“ din Petersburg scrie, că garnisóna din Port-Arthur a căpĕtat dilele aceste 100,000 de ghiulele, carĭ îĭ sunt de ajuns pentru a apĕra cetatea cel puțin încă douĕ lunĭ. Japonesii n'au cucerit până acum nicĭ un fort, şi chiar décă ar fi cucerit unul séu mai multe forturĭ, ei ar întîmpina mare resistență la forturile din Liaoteşan.

Din *Mukden* se telegrafiéză, că situația e neschimbată. Trupele din avangardă ale beligeranților se află în mare apropiere unele de altele.

Generalul *Saharow* telegrafiéză, că în nóptea de 12 Noemvrie Japonesii au atacat de trei părțĭ satul Suyanlindza, doi chilometri spre sud pe Fucian, pe care îl țineau ocupat Ruşii. Tóte atacurile însĕ au fost *respinse.*

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Noemvrie.

Adunarea generală a reuniunei învĕțătorilor din archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş s'a ținut la 4 şi 5 Noemvrie n. în Blaşiŭ sub preşedința d-lui G. *Munteanu,* directorul preparandiei. La adunarea acésta a fost de față I. P. S. Sa metropolitul *Mihaly,* apoi canonicul Gavril *Pop,* inspectorul de şcóle în pensiune Iuliu *Bardossy.* d-l Alexe *Pocol,* fost învĕțător etc. I. P. S. Sa luând cuvêntul constată cu bucurie progresul reuniunei şi ofere douĕ premii de câte 50 coróne, unul pentru învĕțătorul, care va fi produs mai multe chilograme de miere în primăvara anului 1905, şi al doilea pentru cel ce va resolvi mai bine tema: „In ce chip îşĭ va puté încassa învĕțătorul salarul restant fără a călca autoritatea forurilor şcolare şi bisericescĭ.“ D-l Al. *Pocol* ofere de asemenea un premiu de 50 coróne pentru învĕțătorul cu purtare bună, care are mai mulțĭ elevĭ la şcólă. S'au înscris ca membrii fundatorĭ ai reuniunei protopopul *Lita* şi d-l *Pocol* plătind taxa de 100 cor. D-l P. *Ungureanu* a dat cetire raportului comitetului central. Averea reuniunei se urcă la 7750 c. 44 b. Mulțĭ membrii însĕ *nu-şĭ achită taxele* D-l prof. I. F. *Negruț* se jăluesce că fórte mulțĭ membrii *nu-şĭ achită abonamentul* la „*F. Şcolastică*“. Işĭ dă dimisia din postul de redactor. A doua di s'a referat asupra rapórtelor. Dimisia d-lui *Negruțiu* nu s'a primit. S'a discutat viu asupra neînțelegerilor dintre preoțĭ şi învĕțătorĭ. Asupra proiectului Berzeviczy, „*care amenință ca un nor negru esistența națională a învĕțămentului poporal*“ nu s'a pronunțat nicĭ un cuvênt. La adunare a fost present şi fisolgăbirĕul *Simonffy* şi inspectorul *Barcsay.*

Despre ofițerii românĭ din Manciuria. Generalul Zarubaew, comandantul corpului al IV-lea de armată din Manciuria a trimis o adresă ministerului român de rĕsboiŭ prin care felicită armata română, pentru-că posedă în rêndurile sale ofițerĭ de valórea d-lor maiorĭ Haralambie şi Găieşeanu, ataşații militarĭ românĭ pe lângă armata militară rusă din Extremul-Orient. Adresa generalului rus mai adauge că ataşații militarĭ românĭ *dau dovedĭ de mare bărbăție şi iau parte activă la tóte primejdiile şi greutățile resboiului, ca şi ceilalțĭ ofițerĭ ruşĭ.* Ministrul român de rĕsboiŭ a trimis la rêndul sĕu o adresă generalului Zarubaew, mulțumind pentru sentimentele binevoitóre ce le esprimă față de ataşații militarĭ românĭ şi armata română.

O apreciare maghiară a conferenței lui Sebestyen. In numĕrul trecut am dat în estras conferența ce a ținut'o la „Orszagos Magyar Szövetség“ şovinistul *Sebestyen* despre politica de naționalitate română. „Alkotmány“ îĭ face următórea apreciare: „Noi suntem de părere, că conferențiarul esageréză mult, se abate de la realitate, ér în esență nu cunósce cestiunea română. Ceea-ce a audit el despre acéstă cestiune, forțéză în patul de Procust al şovinismului, care esclude ințelegerea“. — Fórte corect.

Scirĭ din Cluşiŭ. Tinerimea universitară şi-a esprimat sentimentele de pietate pentru binefăcĕtorii repausațĭ, asistând în corpore la liturghia cu părăstas celebrată la 5 Noemvrie la amêndouĕ bisericele române din Cluşiŭ. Séra s'a dat în localul casinei române o serată comemorativă cu program variat. D-l V. *Glăjariu* a rostit un discurs. Corul tinerimei a esecutat sub conducerea d-lui *Başota* stud. med. douĕ cântece funebre („Plâng şi mĕ tânguesc“ şi „Cu sfinții odihnesc!“) D-l Emil *Pop,* stud. jur., a ținut o conferență despre binefăcĕtorĭ şi în sfîrşit s'a declamat o odă ocasională a d-lui Voicu *Nițescu.*

In diua de 6 Noemvrie tot în localul casinei române a avut loc serata reuniunei „Sf. Maria“ a femeilor din Cluşiŭ. Societatea acésta are scopul de a înfrumseța biserica gr. cat. Programul tipărit şi împodobit cu portretul scriitorului repausat şi până acuma necunoscut, Artemiu *Anderco,* despre care protopopul Dr. *Dăianu* a ținut la acéstă serată o prea interesantă conferență — conținea 5 puncte. Corul tinerimei a esecutat sub conducerea d-lui *Başota* „Serenada“ lui Marschner şi „Cântecul Marinarilor“ de Flondor. D-şóra Elena *Sfetea* a declamat cu mult succes poesia „Ana Dómna“ de Alexandri. Protopopul Dr. *Dăianu* s'a ocupat pe basa a 7 volume de manuscript inedit, cu personali-

---

FOIELTONUL „GAZ. TRANS.“

Secretul servitorului.

Schiță ruséscă de Alexă *Moşin.*

Bĕtrânul boier era în agonie. A şi trăit destul. Aprópe opt-decĭ de anĭ. Bĕtrânul servitor Mitricĭ privea cu sufletul liniştit, ba s'ar puté dice, chiar cu un fel de mulțumire la agonia stăpânului. Nu dór că n'ar fi ținut la stăpânul, pe care îl slujia din copilărie — Dómne feresce! Mitricĭ a fost în tot timpul o slugă plecată şi credinciósă şi stăpânul sĕu l'a iubit şi l'a tratat cu blândețe.

Toțĭ cei-ce locuiau în casa boierésca erau convinşĭ, că Mitricĭ regretă din suflet starea desperată a stăpânului sĕu. Dér Mitricĭ nu era comediant, el nu se pricepea a-şĭ da fisiognomiei o espresiune tristă în timp ce sufletul lui era copleşit de o sensație neesplicabilă de veselie. Ce fel de sensație era aceea? Şi care era pricina acelei sensații? Acésta nu o sciea, decât el singur. Era secretul lui. Vedea el prea bine jalea domnişórelor, carĭ fuseseră atât de mult desmierdate de bĕtrânul agonisant, vedea şi durerea profundă a tînĕrului domn, care se afla în ajun, de a-şĭ pierde pe tatăl sĕu, a observat şi aceea, că apropierea morții îi este fórte displăcută bĕtrânului însuşĭ, deşi nu se putea dice, că nu şĭ-a luat partea din viéță...

Iubiții lui copii steteau adesea césurĭ întregĭ lângă patul bĕtrânului. Nu putea sĕ se despartă de ei. Numai pe Mitricĭ nu doria sĕ-l vadă — mutra satisfăcută a bĕtrânului servitor părea că neliniştesce şi iritéză pe stăpânul muribund.

Mitricĭ încă a băgat de sémă, că bĕtrânul stăpân, care zăcea culcat în cabinetul sĕu, nu putea sĕ se despartă de scumpeturile, ce-l încunjurau. Fie-care tablou, fie-care obiect de artă, fie-care clenodiu familiar, tótă colecția acésta de lucrurĭ rare şi artistice, pe carĭ le-a adunat în o viéță întrégă, ca amator, — îi pricinuiau durerĭ nespuse, când se gândia, că acum va trebui sĕ le părăsésca.

Mitricĭ însĕ n'avea inimă şi compătimire pentru suferințele stăpânului sĕu. Din contră. El nu putea sĕ suprime din când în când, séu sĕ-şĭ ascundă câte un zimbet de mulțumire. Prin zimbetele acestea necuviinciόse, s'a pus rĕu cu tînĕrul stăpân şi servitorii cei-lalțĭ toțĭ îl înfruntau în gândul lor. Cu tóte acestea însĕ zimbetul enigmatic n'a dispărut de pe fața-i rasă nicĭ în momentul, când bĕtrânul stăpân fu dus la ultimul locaş.

Mormêntul repausatului boier însĕ nimenĭ nu l'a visitat aşa des, ca bĕtrânul Mitricĭ. In fie-care di se ducea la cimiter şi adesea stetea césurĭ întregĭ la mormênt.

Prin acésta îşĭ dobîndi din nou bunăvoința tuturor. Sĕ nu crédă însĕ cine-va, că Mitricĭ s'ar fi aflat în vr'o disposiție sufletéscă jalnică, când se ducea la mormêntul stăpânului. Cine l'ar fi vĕdut când stetea cu césurile în cimiter uitându-se pierdut la monumentul boierului, ar fi putut sĕ se convingă despre acésta. Fisionomia lui rasă şi netedă era dominată necontenit de acel zimbet tainic şi neînțeles.

Când stetea aşa singur în fața monumentului, nicĭ nu ascundea el motivul acelui zimbet. El mormăia încet grăind aşa:

Da, écă aicĭ odihnesce el! Şi i-au ridicat un monument aşa frumos! Dér nu e de mult de când era încă în viéță. Şi i-au pus şi o inscripție cu litere de aur. Hm! da!... O inscripție, cum nu se póte vedé pe cele-lalte crucĭ simple, de lemn, şi cum se va pune şi pe crucea mea: „Aicĭ odihnesce robul lui Dumnedeu Mitricĭ...“ O, nu! Pe acésta stă scris: „Aicĭ odihnesce în Domnul sfetnicul împĕrătesc şi cavaler al atâtor ordine“... Ce putem noi, ómenii de rênd, sĕ învĕțăm de aicĭ Ce însĕmnătate are pentru noi un asemenea monument de marmoră? Se dice, că are următórea însemnătate: „Vedețĭ, fraților drept credinciosĭ, cu tóte că el era sfetnic împĕrătesc, Excelență şi cavaler al multor ordine, totuşĭ a trebuit sĕ móră. Ințelegețĭ? Étă de ce trebue sĕ vĕ păzițĭ!“

Adecă de ce sĕ mĕ păzesc? Ce pot eu sĕ pierd, décă voiŭ muri? El nu putea sĕ-şĭ ia ochii de la scumpeturile adunate într'o viéță întrégă.... Dér ce pot eu sĕ pierd? De ce sĕ mĕ măhnesc eu? L'am slujit tótă viéța. Ne-am născut aprópe în aceeaşĭ di şi eram atuncĭ întru tóte asemĕnătorĭ. Vorba ceea: Gol, cum l'a născut mumăsa... Atuncĭ habar n'avea, de ce îl încunjurau cu doicĭ şi bone, ér mai târdiu cu guvernante şi profesorĭ; ér eu habar n'aveam şi nu scieam, de ce a trebuit sĕ ajung sluga lui... Dér nu pot sĕ dic nimica. A fost bun stăpân!

Acum o sĕ-mĭ vie şi mie rêndul şi apoi vom vedé, décă şi dincolo îi voiŭ fi slugă?... Se dice în scriptură: „Atuncĭ vor

tatea lui Artemiu Anderco, fiiul preotului din Borşa (Maramureş) mort în flórea etăţii (1877) şi care ca student la universitatea din Turin şi Roma a ajuns la conscienţa naţionalităţ'i sale. — („Rĕvaşul.“)

Nou advocat. D-l Dr. Ioan *Fruma*, fost practicant în cancelaria d-lui advocat Simion *Damian* din Braşov, a depus Sâmbătă cu succes esamenul de advocat înaintea comisiunei din T.-Mureşului.

Crucea roşie austriacă a hotărît sĕ trimită societăţilor analóge din Rusia şi Japonia 100,000 cor. parte în material sanitar parte în banī.

Demisiunea archiepiscopului catolic din Bucurescī. Din Roma se anunţă diarelor din România, că Archiepiscopul catolic din Bucurescī Mgr Hornstein şī-a presentat demisiunea la Propagandă. Causa demisiunei se dice a fi starea sănètăţii archiepiscopului. In curênd se aşteptă numirea unui administrator pentru diecesă şi plecarea din ţéră a Mgrului Hornstein.

Monumentul lui Şerbănescu. Erī s'a inaugurat în grădina Atheneului din Bucurescī monumentul ridicat în amintirea poetului Teodor *Şerbănescu*. Ceremonia a fost presidată de d-l Trandafir *Djuvara*, care cu acéstă ocasiune a fost ales preşedinte al comitetului de iniţiativă pentru adunarea şi publicarea operelor acestui gingaş poet.

Tunul rapid frances. D-l căpitan Miclescu, ataşatul militar al României de la Paris, a fost primit Duminecă în audienţă de M. S. Regele la Castelul Peleş. D-sa a presentat M. S. Regelui un raport asupra ultimelor manevre din Franţa, cum şi o dare de sémă asupra tunurilor francese cu tir rapid, din care ar reeşi superioritatea acestui tun.

Reuniunea femeilor gr. or. române din Timişora-Fabric arangiază o petrecere cu dans Joi în 11 (24) Noemvrie 1904, în sala berăriei d'aci (Fabrikshof) în favorul elevilor sĕracī de la şcólele confesionale din loc. Pentru comitetul arangiator: Maria Dr. *Puticī* presidentă, Persida *Regep* secretară. Inceputul la 8 óre séra. Biletul de persónă 2 cor., de familie (3 membrii) 3 cor. Oferte şi suprasolvirī marinimóse se primesc cu mulţămită la adresa d-nei cassiere Lucreţia Matei (Fabric, strada Domnéscă — uri u. Nr. 32, — şi se vor publica. Damele sunt rugate a se presenta în toalete cât mai simple.

Logodnă. D-l Aurel *Maniu* proprietar în Sâmărtinul-de-Câmpie şi d-şóra Elena *Harşia*, — fidanţaţī.

Achitare într'un proces de crimen laesae. Vinerī a fost pertractat înaintea curţii cu juraţī din Budapesta procesul jurnalistului maghiar Ladislau Fennyes, acusat de lesă majestatis şi agitaţiune contra forurilor militare, comisă prin scrierea unui articol din incidentul ordinului de di de la Chlopy. Acusatul a fost achitat pe basa verdictului curţii de juraţī de către tribunal.

Evreii la ministrul de interne rus. Din Petersburg se telegrafiéză: Primind o deputaţiune israelită, ministrul de interne, principele Swiatopolk Mirsky a declarat, că idealul pe care ar dori sĕ-l atingă ar fi sĕ pótă obţiné o egalitate de drepturī pentru tóte clasele populaţiunei imperiului.

Unt falsificat. Vêndĕtórea de unt, săsóica Anna Fleischer din Bod a fost pedepsită de către şeful poliţiei din Braşov cu 70 cor. pedépsă în banī şi suportarea cheltuelilor pertractării, fiind-că a pus în vêndare unt amestecat cu sĕu.

Pescarii bulgarī pe Dunăre. Ministrul de esterne român a iniţiat negocieri cu guvernul bulgar pentru a-se pune capĕt contravenţiunilor pescarilor bulgarī, carī au fost adeseorī surprinşī, că pescuesc în apele române ale Dunării, ceea-ce e oprit.

Pentru rĕua tratare în armtă au fost judecate dilele aceste douĕ nouĕ procese în Königsberg (Prusia). Unul din acusaţī, sergentul Erbmann, a fost declarat vinovat de 153 acte de crudelitate şi a fost condamnat la 9 lunī închisóre şi la degradare militară. Celălalt acusat, érăşī un subofīcer numit Mathias, a fost declarat vinovat de tratament rĕu în 150 de casurī diferite şi a fost condamnat tot la 9 lunī închisóre, însĕ fār' de degradare militară. Şi aceste se petrec în armata Germaniei culte!

Dinastiile viitorului. La cafenéua Drexler din Braşov s'au întêlnit erī vr'o dece voiagiorī. Trei din ei neavênd cunoscinţă unii cu alţii se recomandară: 1) „Mein Name ist *König*“, 2) „Mein Name ist *Herzog*“, 3) „Mein Name ist *Fürst*“. — Au rîs şi ei. Au rîs şi cei ce erau de faţă, martorī la acéstă scenă caraghiósă.

Sonda „Nebuna“. Din Câmpina se scrie: Sonda Nr. 65 a „Stelei“ din Câmpina, a încetat pentru moment cu erupţiunile. In jurul sondei e un morman colosal de nisip şi pietri. La depărtare de sute de metri terenul este inundat şi întréga vegetaţiune a împrejurimilor înegrită de ţiţeiŭ. Primarii comunelor respective împreună cu un delegat al „Stelei“, au dresat procese verbale pentru evaluarea pagubelor suferite de ţĕranī, carī au fost deja despăgubiţī. E caracteristic spiritul ţĕranului. Sonda Nr. 65 pentru ţĕranī nu mai pórtă acest nume, ei i-au dat o poreclă fórte potrivită: „*Sonda nebună*“.

Textul autentic al noului tarif vamal român cu tóte schimbările, aşa cum s'a votat de camera şi senatul român, stă la disposiţia celor interesaţī în biroul de spediţiune a căilor ferate reg. ung. H. Aronsohn & Comp.

---

† Stefan Petică.

Un poet gingaş, diarist şi autor dramatic cu talent real şi-a închis dilele acestea ochii pentru totd'auna în comuna Iveştī (jud. Tecuciu), unde se retrăsese în timpul din urmă la casa sĕrăcăciósă a părinţilor sĕi, ţĕranī. Se numea Stefan *Petică* şi a murit de ftisie în etate de 27 anī.

Petică a început a scrie încă pe când se afla pe băncile cursului superior al liceului real din Brăila, unde ca aprópe toţī colegii lui mai talentaţī, se aruncase în mişcarea socialistă, făcênd tovărăşie ca jidovii pentru vulgarisarea teoriilor cosmopolite.

Expansiunea lui tinerescă l'a mânat pe tărîmul „faptelor“, provocând agitaţii printre ţĕranī, despre carī a trebuit sĕ dea sémă chiar înaintea forurilor judecătorescī, el care nicī nu avea pe acea vreme bacalaureatul.

Spirit precoce, s'a aruncat cu o lăcomie fără pĕreche asupra scriitorilor marī şi micī, clasicī şi decadenţī ai strĕinătăţii şi condeiul lui era de o fecunditate rară.

Petică, în evoluţia individualităţii sale, a ajuns de la literatura socialistă, prin misticismul de la „*Literatorul*“ lui Macedonski — la ideile sănĕtóse naţionaliste şi cei-ce la 1894/95 erau îngrijaţī de aberaţiunile tînĕrului svăpăiat, după o periodă mai scurtă de un lustru au avut satisfacţia de a-l vedé colaborator la „*România Jună*“.

Dramele lui, „*Solii păcii*“ şi „*Fraţii*“, au subiecte românescī şi se ridică mult peste nivelul producţiunilor de duzină.

Băiat sĕrac, el a avut sĕ lupte cu multe miserii şi în învălmăşala de evoluţie în care se află astădī mediul social al României, n'a găsit nicăirī razimul sigur al consistenţei. S'a frământat şi sbuciumat, a suferit şi s'a resignat şi i-s'au frânt înainte de vreme aripile, ce începuseră a-l purta în avênt măreţ.

La noi a fost puţin cunoscut. Póte numai la cei ce i-au cetit foiletónele literare şi estetice în „România Jună“.

Rîndurile acestea le-a scris cu jalea în inimă, un fost profesor al lui.

ne Odihnéscă în pace! (*p.*)

Convocare

La adunarea generală a „Reuniunei femeilor rom. gr. ort. din Bran şi împrejurime“, ce se va ţiné Lunī în 8/21 Nov. a. c. la órele 2 p. m. în localul şcólei centrale.

Agendele: 1. Raportul comitetului pe anul de gestiune. 2. Alegerea presidentei 3. Constituirea comitetului pe un nou interval de 3 anī.

Bran, în 28 Octomvrie 1904.

Stana L. Puşcariu, v. preş. — *N. Runcean*, notar.

Corăbióra „Carmen Sylva“.

Se scie, că cetăţenii din Turnu-Severin au oferit A. S. R. principelui Carol cu prilegiul călĕtoriei pe Dunăre, un vapor în miniatură. Acum vaporul a fost înzestrat cu tunurī, conform dorinţei esprimate de Alteţa Sa, adus la Bucurescī şi predat prinţului Carol.

Corăbiórei, care e în mărime de aprópe 2 metri în lungime, îi trebuiau aduse óreşī-carī transformărī. D-l căpitan comandor Nicolae Barbieri, comandantul diviziei de Dunăre, luà asupră-şī angajamentul de a dispune facerea transformărilor necesare corăbiórei.

Corăbióra „Carmen Sylva“ are trei catarge: trinchet, mare şi artimon. Catargele trinchet şi mare sunt provĕdute cu câte 4 vele, ér arborele artimon e prevĕdut numai cu randă. In afară de aceştī arborī corabia mai are şi un bompres, prevĕdut cu patru focurī. La gruiele corăbiórei sunt atârnate 4 bărcī cu tot armamentul lor.

De asemenea corăbióra e prevĕdută cu scărī, cu tangóne, busolă, cabestan, ghiordele etc. Cabinele sunt prevĕdute cu uşī cu spirale.

Busola e mare cât un ciasornic de buzunar şi funcţionéză perfect, fiind o busolă sistem „Thomshon“ şi compensată.

Vasul e văpsit alb până la linia de plutire, ér de aci partea mórtă e aurită. Inscripţiunea numelui ei, cât şi mărcile regale sunt sculptate în aramă şi aurite. Tunurile „Krup“ au fost esecutate de către d-l Marin Ştefănescu armurier, ér cele Nordenfeld au fost comandate în streinătate. Diferenţa mare dintre tunurile Krup şi Nordenfeld, instalate pe corăbióră, nu constă atât în sistemul lor, cât în faptul, că pe când cele dintâiŭ pot funcţiona, cele de al doilea servă numai ca podóbă.

O minune de frumseţe e în-ĕ pavilionul regal, făcut din pânză tricoloră de mătasă şi a cărui corónă regală e pictată cu multă artă de către însuşī d-l căpitan comandor N. Barbieri.

Raportul semestral
al viceşpanului comitatului Braşov.

— Urmare. —

Cu privire la înfiinţarea *staţiunilor de sărit* vice-şpanul a propus pentru anul 1905 sĕ se întroducă în Bod 4, Cod'ea, 6, Felsióra 3, Satulung 2. Hĕlchiu 2, Cristian 2, Crisbav 2, Preşmer 7, Rêşnov 2, Hĕrman 3, Măieruş 3, Sânpetru 2, Ghimbav 3 armăsarī. — Din punct de vedere economic e de importanţă continuarea construcţiunei *drumului Zizin — Vama Buzeului*. Interesele silvanale ale oraşului Braşov şi Hĕrman, precum şi asigurarea desvoltărei agronomice a comunelor Zizin, Tărlungenī, şi Purcărenī au făcut neapĕrat de lipsă, ca sĕ se termine cât mai în grabă drumul public început în comun de cele trei comune, important şi din punct de vedere al comunicaţiunei publice, căcī prin acésta comitatul Braşov va fi legat peste Vama Buzĕului pe lângă drumul public de stat, care mijlocesce trecerea în România, şi cu drumul cel mai scurt cu frontiera Buzĕu—Crasna.

Reţeaua *drumurilor vicinale* face 40·41 km. Pe acest comitat se vin 34·34 km. Di acestea s'au construit 26·44 km. Pentru teritoriul comitatului sunt 7 comisiunī de drumurī, carī funcţionéză regulat. Drumurile vicinale sunt următórele: Hĕrman-Sânpetru, Preşmer-Budila, Crizbav-Ţînţarī, Apata-Ormeniş, Bod-Erősd, Vulcan-Holbav, Döjtönyei şi Garcsin. In reţea sĕ va mai lua ca drum vicinal şi drumul Sânpetru-Fabrica de zahăr. Şi cu privire la drumurile comitatense se observă mare progres.

Din cercul agronomiei şi economiei de vite sunt de relevat următórele: In deceniul ultim economia de vite şi în special de vite cornute arată un resultat mai bun în comitatul nostru.

S'au importat taurī şi vacī de Pinzgau originalī şi s'au crescut cu mare îngrijire, aşa încât adī avem un numĕr mare. Esposiţiunī de vite s'au ţinut în trei rêndurī: la 27 August 1900, la 16 Septemvre 1901 în comuna Hĕlchiu. La esposiţia din 1900 au participat 13 comune cu 204 vite cornute. Cea mai mare parte au fost vite originale de Pinzgau. In general esposiţiunea a fost fórte reuşită şi a servit spre fală economilor noştri. S'au distribuit 30 premii de 690 cor. şi 99 diplome de recunoscinţă. A doua esposiţiune s'a ţinut la 10 Septemvre 1901, care a fost visitată de numeróse comune cu 286 vite. A treia esposiţiune de vite s'a ţinut la 18 Martie 1904 în Feldióra, unde s'au espus 306 vite. Fórte succésă a fost esposiţia de cai din Codlea ţinută la 21 Iunie 1903 cu alergare de cai. S'au espus 99 epe şi mânjī şi 6 armăsarī. S'au împărţit 30 premii cu 400 cor. La 14 Martie s'a ţinut şi un tîrg de taurī cu premii în Feldióră. Dintre 167 taurī espuşī s'au vîndut 93 cu 50000 cor. A şésea esposiţiune aranjată de vice-şpan în comuna Codlea la 2 Octomvre — esclusiv cu vite din acest comitat — a fost representată prin vite de Pinzgau şi cai şi împreunată cu alergare de cai. S'au espus 90 vite şi 56 cai, un numĕr mai mic ca altă dată, dér esclusiv rasă frumósă.

ULTIME SCIRI.

Viena, 13 Nov. „N. W. Tgblatt“ află din sorginte acreditată, că Ţarul şi împĕratul Wilhelm vor avé dilele proxime o întêlnire.

Constantinopol, 13 Noemv. Mai multe vase rusescī din Marea-négră au trecut prin Bosfor şi Dardanele. Ele vor merge prin marea Mediterană şi se vor uni cu flota din Baltica la ţĕrmiī abesinienī.

Paris, 14 Noemvrie. Camera a adoptat convenţiunea anglo-francesă referitóre la Téra Nouă, Africa occidentală şi centrală, precum şi convenţiunea cu Siamul.

Hamburg, 14 Noemvrie. Un nou transport de trupe germane compuse din 502 soldaţī cu 632 cai a plecat în Africa de ost.

Sofia, 14 Noemvrie. Cercurile competente sêrbe desmint categoric scirea lansată din Belgrad, după care agentul diplomatic al Sêrbiei, Simicī, ar fi călĕtorit la Belgrad cu scop de a prepara terenul pentru o reconcilaţiune între Sêrbiī macedonenī şi bulgarī. De asemenee se desminte şi scirea referitóre la adunarea bandelor în Sofia.

Lisabona, 14 Noemvrie. Regele şi Regina Portugaliei au plecat în Anglia.

Paris, 14 Noemv. Diarul „Matin“ află din Petersburg, că ministrul de interne principele Swiatopol-Mirski ar fi făcut Ţarului propunerea de a împărţi Rusia în 16 circumscripţiunī. Fie-care circumscripţiune sĕ trimită câte un representant spre a forma o adunare. Reforma acésta ar servi drept basă la o constituţiune.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

---

fi cei din urmă cei dintâiŭ, şi cei dintâiŭ cei din urmă!“ Cel-ce vrĕ sĕ fie aşa-dér onorat acolo, trebue sĕ slujéscă în viéţă. Prin urmare în viéţa cea-laltă vom schimba şi asta cred că o va fi simţit el, şi de aceea s'a despărţit aşa greu de viéţă. Eu însĕ de ce am sĕ mĕ tem? Incât pentru mine póte sĕ fie şi în clipa acésta.... Cu cea mai mare plăcere... Sunt gata!

Meditaţiile dilnice la mormêntul stăpânului, îi procurau bĕtrânului Mitricī o sensaţie de mulţumire. In sfîrşit sosi şi diua, în care ca de obiceiŭ îşī făcù pelerinajul la mormênt, fără a se mai întórce acasă. L'au găsit lângă monument.... mort.

Când l'au aşedat în cosciug, pe faţa lui se vedea surîsul tainic de mulţumire. Tînĕrul stăpân îi făcù o înmormêntare frumósă. In zadar şī-au bătut însĕ cu toţii capul, sĕ gâcéscă ce însemnătate putea sĕ aibă acel zimbet misterios, care nu l'a părăsit nicī după mórte. Zimbetul acesta a fost şi a rĕmas secretul lui Mitricī.

— *st.* —

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.75
Renta de coróne ung. 4%	98.05
Impr. căil. fer. ung. în aur $3\frac{1}{2}$%	89.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	210.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.95
Renta de corône austr. 4%	100.05
Bonurĭ rurale ungare $3\frac{1}{2}$%	91.25
Losurĭ din 1860.	154.90
Acțiĭ de-ale Băncei austro-ungară	16.36
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit	796.—
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit	671.50
Napoleondorĭ	19.08

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant la institutul de credit și economiĭ „Grănițerul“ în H.-Dobra, se publică concurs.

Salar anual Cor. 1000.—

Cei ce doresc a reflecta la acest post, au să-șĭ înainteze rugările până cel mult în 2 Decembre a. c. st. n., să documenteze că au absolvat școla comercială și că poseadă limba română, maghiară și germana în vorbire și scriere. Cei cu praxă de bancă vor fi preferițĭ. — Alesul are să-șĭ ocupe postul în 15 Decemvrie n. a. c.

H.-Dobra, la 12 Novem. 1904.

1—2.1539. **Direcțiunea.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.